

Sygn. akt IX Ka 191 / 17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - SSO Marzena Polak

Sędziowie - SO Jarosław Sobierajski

- SO Barbara Plewińska / spr/

Protokolant - stażysta Mateusz Holc

przy udziale przedstawiciela oskarżyciela – (...)Urzędu Skarbowego w T. – M. Ł.

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2017 roku

sprawy **I. J.**

oskarżonej z art. 56 § 2 kks w zw. z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 20 grudnia 2016 roku sygn. akt II K 876/14

I. na podstawie **art. 105 § 1 i 2 kpk** prostuje oczywistą omyłkę pisarską zawartą w części wstępnej wyroku, to jest w kwalifikacji prawnej zarzucanego czynu poprzez przyjęcie „**art. 9 § 3 kks**” w miejsce „**art. 9 § 3 kk**”;

II. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. obciąża oskarżoną kosztami procesu w postępowaniu odwoławczym w tym opłatą w wysokości 210,- / dwustu dziesięciu / złotych.

Sygn. akt IX Ka 191/17

UZASADNIENIE

I. J. została oskarżona o to, że prowadząc dokumentację rachunkową A. J. działającego pod firmą (...) z/s w M., NIP (...), będącego podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, podała nieprawdę w zeznaniu podatkowym o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2010 (PIT-36) złożonym w dniu 2 maja 2011 roku (data nadania), sporządzonym przezeń jako pełnomocnika, a na imię w/w A. J., poprzez zaniżenie przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej o kwotę 424.170,09 zł, zaniżenie kosztów uzyskania przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej o kwotę 157.695,86 zł, zaniżenie dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej o kwotę 266.474,23 zł nie wykazanie należnych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w kwocie 40.622,00 zł, przez co naraziła na uszczuplenie podatek dochodowy od osób fizycznych za 2010 rok w kwocie 51.333,00 zł,

- tj. o przestępstwo skarbowe z art. 56 § 2 kks w zw. z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn. akt II K 876/14, uznał I. J. za winną popełnienia zarzucanego jej w akcie oskarżenia czynu i za to na mocy art. 56 § 2 kks wymierzył jej karę 30 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na 70,- zł.

Orzekając o kosztach sąd zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 210,- zł tytułem opłaty oraz kwotę 120,- zł tytułem wydatków poniesionych od chwili wszczęcia postępowania.

Wyrok ten zaskarżył **w całości obrońca oskarżonej** zarzucając:

1. naruszenie art. 424 § 1 kpk w zw. z art. 6 kpk poprzez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku w sposób ogólnikowy i pobieżny, co uniemożliwia oskarżonej merytoryczne odniesienie się do ustaleń sądu I instancji, a w konsekwencji narusza jej prawo do obrony;
2. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 56 § 2 kks w zw. z art. 56 § 1 kks poprzez utożsamienie odpowiedzialności karnej skarbowej i odpowiedzialności podatkowej, a w konsekwencji skazanie oskarżonej na podstawie uznania wypełnienia przez jej zachowanie znamion strony przedmiotowej przestępstwa określonego w art. 56 kks z pominięciem oceny wypełnienia znamion dotyczących elementów strony podmiotowej;
3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, poprzez uznanie oskarżonej za winną czynu zarzucanego jej w akcie oskarżenia, podczas gdy zachowaniu oskarżonej nie można przypisać znamion umyślności, a zatem nie nastąpiło wyczerpanie znamion przestępstwa;
4. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 kpk poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów polegającej na uznaniu dowodu z zeznań oskarżonej oraz zeznań świadka T. J. za niewiarygodne, podczas gdy są one spójne, wzajemnie się uzupełniają oraz korespondują z zebrany materiał dowodowy;
5. rażąco niewspółmierność orzeczonej kary, wyrażającą się w jej nieadekwatności co do stopnia winy oraz właściwości i warunków osobistych sprawcy.

W związku z powyższym obrońca wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie I. J. od zarzucanego jej czynu,

ewentualnie o:

- 2) uchylene zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, lub w sytuacji, gdyby w ocenie sądu II instancji nie zachodziły przesłanki do powyższego rozstrzygnięcia, z ostrożności procesowej obrońca wniósł o:
- 3) złagodzenie kary wymierzonej oskarżonej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy w całości podziela ustalenia sądu I instancji, który właściwie, wszechstronnie i wnikliwie rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku postępowania przygotowawczego jak i sądowego i na ich podstawie dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego, zaś argumenty podniesione w apelacji stanowiły jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami i rozważaniami sądu I instancji.

Odnosząc się do pierwszego z zarzutów obrońcy oskarżonej, wskazać należy, że rolą uzasadnienia jest takie zaprezentowanie toku rozumowania sądu orzekającego, by stronom umożliwić ewentualne zaskarżenie wyroku, a następnie, by możliwa była ewentualna jego kontrola instancyjna. W ocenie sądu odwoławczego, pisemne uzasadnienie wyroku

w niniejszej sprawie zostało sporządzone zgodnie z wymogami z art. 424 kpk, co pozwoliło także na pełną i właściwą ocenę motywów, jakimi kierował się Sąd Rejonowy przy wydaniu orzeczenia. W związku z czym, w żaden sposób, wbrew twierdzeniom skarżącego, sporządzone w niniejszej sprawie uzasadnienie nie naruszało prawa do obrony oskarżonej.

Nadto, zważając na treść art. 9 § 3 kks, wskazać należy, że przepis ten poszerza odpowiedzialność karną za sprawstwo właśnie w aspekcie podmiotowym. Zgodnie z jego brzmieniem za przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe odpowiada, jak sprawca, ten kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej. Przenosząc treść tej normy na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, że sprawcą przestępstwa z art. 56 § 1 kks może być nie tylko osoba reprezentująca podatnika, ale i ta, która w warunkach opisanych w art. 9 § 3 kks zajmuje się sprawami gospodarczymi podatnika, w szczególności finansowymi. Zatem to na oskarżonej, która prowadziła dokumentację rachunkową A. J., będącego podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, ciążyła odpowiedzialność za rzetelność złożonej w jego imieniu deklaracji podatkowej PIT-36L za 2010 rok. To oskarżona winna dokonać wszelkich starań, aby zeznanie sporządzone było bezbłędnie i zgodnie ze stanem rzeczywistym. Co prawda, jak wskazała oskarżona, w prowadzonej przez nią kancelarii podatkowej było zatrudnionych osiem osób, jednakże to ona była osobą odpowiedzialną za rzetelne wywiązywanie się z obowiązków służbowych i powinna nadzorować podległe jej osoby. Sąd I instancji słusznie wskazał, że w niniejszej sprawie brak jest obiektywnych dowodów na to, że A. J. dostarczał nierzetelną dokumentację bądź czynił to z opóźnieniem. Oskarżona oraz jej mąż, przesłuchany w charakterze świadka, potwierdzili, iż nie używali datownika przy odbiorze faktur od klientów, stąd nie można było potwierdzić, że A. J. dopuszczał się w tym zakresie opóźnień. Dokonana kontrola w firmie (...) wskazała jednak, że w przedmiotowym okresie różnie księgowane były poszczególne faktury. Inaczej w księgach podatkowych, a inaczej w księdze przychodów i rozchodów. A to przeczy wersji prezentowanej przez oskarżoną i jej męża o nieterminowym przekazywaniu faktur przez A. J.. Trudno też, przy takim działaniu, przyjąć twierdzenia strony skarżącej, iż „oskarżonej nie udowodniono winy umyślnej”. Zaniżanie przychodów, czy wykazywanie strat w zeznaniach podatkowych w prowadzonej przez oskarżoną dokumentacji rachunkowej naraziło na uszczuplenie podatku i wyczerpało dyspozycje przepisu art. 56 § 2 kks w zw. z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

Odnosząc się natomiast do zarzutu dokonania dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów w postaci wyjaśnień oskarżonej i zeznań świadka T. J., podkreślić należy, że jak słusznie wskazuje się w orzecznictwie, przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną reguły z art. 7 kpk, jeżeli jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego oraz jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku. O dowolności ustaleń nie świadczy natomiast sytuacja, gdy w obszarze jednego dowodu sąd uzna za niewiarygodną określoną część depozycji środka dowodowego, zaś w innej części obdarzy je wiarą, zwłaszcza, że przepisy postępowania karnego nie przyznają prymatu relacjom złożonym przed sądem nad tymi złożonymi na wcześniejszym etapie postępowania. Istotne jest to, by przeprowadzona przez sąd meriti ocena pozostawała w zgodzie z regułami poprawnej oceny dowodów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 listopada 2016r., II AKa 420/16, Legalis nr 1564535). Jeśli sąd meriti nie naruszył żadnego z przepisów sfery gromadzenia i oceny dowodów, to brak jest podstaw do kwestionowania ustaleń faktycznych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 lipca 2015., II AKa 171/1, Legalis nr 1337292). Podkreślić należy, że wyjaśnienia oskarżonej, stanowiące realizację przyjętej przez nią linii

obrony, nie mogły być uznane za wiarygodne, na co wskazywał już sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Prawem osoby oskarżonej jest odmowa złożenia wyjaśnień lub składanie wyjaśnień, które nie odpowiadają prawdzie – realizując w ten sposób linię obrony. Obowiązkiem sądu jest zaś dążenie do ustalenia prawdy obiektywnej poprzez przeprowadzenie szeregu dowodów, których wiarygodność jest weryfikowana. Uznać zatem należy, że mając dwie grupy dowodów – z jednej strony wyjaśnienia oskarżonej i spójne z nimi zeznania świadka T. J. – męża oskarżonej oraz wiarygodne dokumenty – sąd I instancji w sposób zgodny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego dokonał ich analizy i oceny, która znalazła pełną aprobatę sądu odwoławczego. Apelacja nie proponuje zaś żadnych innych argumentów, które nie byłyby znane sądowi I instancji i do których sąd by się nie odniósł w uzasadnieniu.

Właściwy był także wymiar kary orzeczonej wobec oskarżonej. Sąd Rejonowy, mając na uwadze kwotę narażenia na uszczuplenie podatku, trafnie ocenił stopień społecznej szkodliwości przypisanego jej czynu i stopień jej zawinienia. Kara grzywny na poziomie 2.100,- złotych jest karą zasłużoną. Konieczności zapłaty grzywny w takiej wysokości nie sposób było uznać za stanowiącą nadmierną dolegliwość dla oskarżonej. Należało uświadomić oskarżonej, że konieczność uiszczenia kary grzywny jest wynikiem naruszenia przez nią przepisów prawa i w związku z tym została tak ukształtowana by zrealizować wobec niej cele wychowawcze i prewencyjne. Niższa kara grzywny mogłaby wywołać u oskarżonej poczucie opłacalności popełniania przestępstw podatkowych.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia wyroku z urzędu.

Sąd odwoławczy na podstawie art. 105 § 1 i 2 kpk sprostował oczywistą omyłkę pisarską zawartą w części wstępnej wyroku dotyczącą kwalifikacji prawnej zarzucanego oskarżonej czynu poprzez przyjęcie art. 9 § 3 kks w miejsce art. 9 § 3 kk, czyli zgodnie z aktem oskarżenia.

Na podstawie art. 113 kks w art. 634 § 1 kpk w zw. z art. 626 kpk sąd odwoławczy obciążył oskarżoną kosztami procesu w postępowaniu odwoławczym, w tym opłatą w wysokości 210,- zł.